

Sluttrapport prosjekt *SmartHørsel*

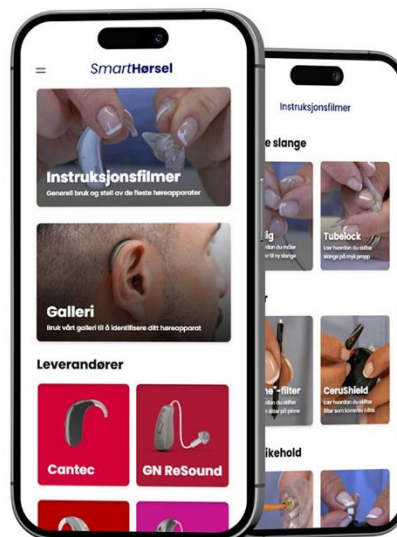
Prosjektnr. 2022/HE1-396630

Søkerorganisasjon: Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)

SmartHørsel

App om bruk og stell av
høreapparater

- ✓ Veiledning om vedlikehold
- ✓ Kontaktinformasjon til leverandør

Prosjektet er støttet av Stiftelsen Dam

HLF Rehabilitering as
Vi kan hørsel!

Dette prosjektet er støttet av Stiftelsen Dam

Forord

Sluttrapport for prosjektet SmartHørsel gir en oppsummering av prosjektets bakgrunn, mål, målgruppe, gjennomføring og resultater. I tillegg kort om videre planer for SmartHørsel. Prosjektet har blitt finansiert som et helseprosjekt i Stiftelsen Dam med varighet 1 år. Prosjektet er gjennomført av søstervirksomhetene HLF Utvikling as og HLF Rehabilitering as. I tillegg har engasjerte medlemmer i HLF bidratt med verdifull brukerkunnskap. Lovisenberg diakonale sykehus v/ Hørselssentralen (LDS), har bidratt med verdifull fagkunnskap. Lovisenberg Omsorg (LO) har bidratt som betatestere. Leverandører av høreapparater har bidratt med billedmateriell og innspill. Vi takker dem alle for å ha bidratt til utvikling av en nyttig app!

Sammendrag

SmartHørsel er en applikasjon for smarttelefon om bruk og stell av høreapparater. Ca. 91 % av eldre over 80 år har nedsatt hørsel og en stor andel av disse har høreapparater. Kunnskap om høreapparater er svært mangelfull blant helsearbeidere og pårørende slik at for eldre, som selv ikke lenger evner å håndtere apparatene, er risikoen stor for at apparatene ikke blir benyttet og den eldre blir dermed avskåret fra lyd og kommunikasjon. Dette er en kjent problemstilling i hørselsomsorgen. Appens målgruppe var i utgangspunktet helsearbeidere og pårørende, men ble i løpet av prosjektperioden utvidet til høreapparatbrukere, HLF likepersoner og andre som kan ha nytte av den. Mål for prosjektet var å utvikle appen SmartHørsel med effektmål om å hindre sosial isolasjon blant eldre med nedsatt hørsel.

Innholdsfortegnelse

Kap. 1 Bakgrunn for prosjektet	4
Kap. 2 Målsetting og målgruppe	4
Kap. 3 Prosjektgjennomføring/metode	5
Kap. 4 Resultater, vurdering av effektmål og resultatvurdering	5
Kap. 5 Oppsummering/konklusjon/videre planer	6

Kap. 1 Bakgrunn for prosjektet

Bakgrunnen for prosjektet er den manglende kunnskap om nedsatt hørsel vi finner blant pårørende og helsearbeidere. Vi vet at en svært høy andel eldre har nedsatt hørsel. Så lenge de eldre selv håndterer egne høreapparater, behøver pårørende og helsepersonell ikke å involvere seg i særlig grad. Men det kan komme en dag da både pårørende og helsearbeidere i sykehjem eller hjemmetjeneste må involvere seg i bruken av høreapparatet for at den eldre skal ha utbytte av det og få tilgang til lyd og kommunikasjon. Det er åpenbart at kommunikasjonsmuligheter er viktig for eldre som normalt kan få sin sosiale radius begrenset av ulike årsaker. Veien til isolasjon er kort når helsa svikter og risikoen for demens øker i tillegg til at symptomer ved hørselstap kan misoppfattes som tegn på demens. For å motvirke dette, er det viktig at hørselssansen og tilgangen til lyd og tale opprettholdes optimalt. Slik sett, er tilgang til lyd og kommunikasjon en bidragsyter til bedret livskvalitet for eldre. Utfordringen er at verken pårørende eller helsearbeidere normalt har god kjennskap til bruk og stell av høreapparater. Vi ønsket derfor å bidra med en app med enkel tilgang til nødvendig kunnskap.

Kap. 2 Målsetting og målgruppe

Målsetting for prosjektet er å fremme mestring, livskvalitet og sosial deltakelse for eldre med nedsatt hørsel. Vi skal sikre tilrettelegging for gode kommunikasjonsmuligheter for eldre slik at de kan delta aktivt og på denne måten redusere fare for sosial isolasjon. Målet oppnås ved å gi pårørende og helsearbeidere rask og enkel tilgjengelig kunnskap og instruksjoner om bruk og stell av høreapparater. Tiltaket har eldre over 65 år som sin primære målgruppe.

Prosjektets målsetting er å gjøre kunnskap om bruk og stell av høreapparater lett tilgjengelig for grupper som er i nær krets til eldre med nedsatt hørsel. Så å si «hørsel rett i lomma når du trenger det» for personer nær den hørselshemmede, uten at du selv har noen kjennskap eller forkunnskaper til høreapparater. Disse er prosjektets sekundærmålgruppe. Eksempelvis skal en datter uten hørselskunnskap kunne skifte batteri eller slange, eventuelt rengjøre apparatet, for sin aldrende far som selv ikke lenger har den finmotoriske evnen til å ordne dette. Eventuelt skal en helsefagarbeider på sykehjem kunne forstå om øreproppen er tett eller bestille service fra leverandør for en aldrende, hørselshemmet beboer.

Etter at prosjektet ble presentert for HLF Rehabilitering sitt brukerutvalg, forsto vi at sekundærmålgruppen med fordel kunne utvides. Medlemmene i brukerutvalget har selv hørselsutfordringer og de er medlemmer av HLF. Brukerutvalget viste stor begeistring for prosjektet og hevdet at appen ville være nyttig også for brukere av høreapparater uansett alder. I tillegg hevdet de at appen ville kunne hjelpe dem i deres arbeid som likepersoner i HLF. HLF har likepersoner over hele landet som blant annet bistår med sine brukererfaringer på sykehjem og servicesentra. Det er ikke slik at alle høreapparater er like og likepersonene trenger derfor kunnskap om andre apparater enn sine egne.

Prosjekt mål: Utvikling av en universelt utformet applikasjon til smarttelefon (en app) med veiledning og konkret instruksjon om bruk og stell av høreapparat.

Formål/effekt mål: Eldre med nedsatt hørsel skal få hjelp av pårørende og helsearbeidere med bruk og stell av høreapparater for å hindre sosial isolasjon.

Kap. 3 Prosjektgjennomføring/metode

Den opprinnelige prosjektplanen er fulgt gjennom hele prosjektperioden. I prosjektets første del, planleggingsfasen, ble samarbeid inngått med LDS samt frivillige brukerrepresentanter fra HLF (virksomhetens brukerutvalg). Det ble også opprettet kontakt med de 8 leverandørene av høreapparater i Norge. Dette både for å få tilgang til aktuelt bildemateriale og kontakthinformasjon, men også for å få etablert et nettverk der alle leverandørene fant det interessant å bli presentert i appen. Appens faglige innhold ble planlagt i prosjektgruppen og i samarbeid med LDS og med innspill fra frivillige brukerrepresentanter fra HLF. Videre ble appens grafiske profil og utforming planlagt av prosjektgruppen (prosjektleder, prosjektmedarbeider 1 (audiograf) og prosjektmedarbeider 2 (IT-medarbeider)). Det ble også innhentet tilbud om produksjon av appen og det indiske firmaet One Click IT Consultancy Pvt Ltd ble valgt med begrunnelse i prisnivå og kvalitet. I perioden mai – november ble appens instruksjonsfilmer -og bilder med hørselsfaglig innhold produsert ved hjelp av prosjektets egne medarbeidere; audiograf og IT-medarbeider. Videre designet intern IT-medarbeider grensesnittet til appen. Dette ble gjort i designprogrammet Adobe XD. Det eksterne firmaet One Click IT Consultancy utviklet deretter appen med rammeverket React Native til både iOS og Android. I november var appen klar for betatesting. En betaversjon ble sendt til samarbeidspartner LDS, brukerrepresentanter, hørselskontakter ved LO og til høreapparatleverandørene. Etter innspill fra disse ble endringer gjort og appen ble ferdigstilt.

Fredag 25. november 2022 inviterte vi alle høreapparatleverandørene, LDS samt Audiografforbundet til lansering av appen. Appen ble presentert og dens fremtid ble drøftet. Tilbakemeldinger fra leverandører, LDS og Audiografforbundet var utelukkende gode. For brukere av høreapparater vil det være en stor fordel at de kan nå sin leverandør via kontakthinformasjon som de finner i appen. På sin side ønsker leverandørene å informere sine brukere om appen slik at brukerne kan få enkel visuell instruksjon fremfor å måtte bli forklart over telefon. Flere av deltakerne på møtet ønsker en videreføring av appen.

SmartHørsel ble klargjort for kostnadsfri nedlastning fra App Store og Google Play medio desember 2022. Samtidig ble den distribuert til flere ulike brukere og miljøer. Vi har hatt betalte annonseringer i fagbladet Din Hørsel, i Audiografen, i Fagbladet og i Sykepleien.no. Videre kostnadsfritt i HLFs nyhetsbrev til alle medlemmer (ca. 66.000) og videre i neste utgave av Hørt og Berørt, våren 2023 (til alle tillitsvalgte i HLF). Appen er publisert på Facebook og Instagram, både på egne og HLFs konto. Vi har sendt pakker med informasjonsmateriell til alle HLF Fylkeslag for distribusjon videre til lokallag samt til alle leverandører av hørselsteknisk utstyr. E-poster med informasjon er sendt til alle hørselssentraler, ØNH-avtalespesialister og Nav hjelpemiddelsentraler. Vi har også sendt informasjon til aktuelt nettverk og samarbeidspartnere i hørselsomsorgen. Appen blir presentert i Audiografforbundets nyhetsbrev. Appen har blitt, og vil også etter prosjektslutt, bli presentert i ulike fora, for ulike grupper innen utdanningsområdet, i hørselsfeltet og for relevante fag -og yrkesgrupper. Eksempelvis for Lovisenberg diakonale omsorg sine 9 sykehjem, for Briskeby videregående skole og i Hørselspedagogenes kurs for faggrupper og elevgrupper. HLF sentralt og lokalt deler informasjon om appen i ulike fora for sine tillitsvalgte, eksempelvis på samlinger for likepersoner. I aktuelle møter og forsamlinger presenteres publiseringsmateriell (brosjyrer, digitale annonser), slik som senest den 3. mars i Hørselskonferansen 2023 sitt konferansehefte. Kompetansebroen.no (digital plattform for samhandling og kompetansedeling mellom sykehus, kommuner og utdanningsinstitusjoner) legger appen og informasjon om den tilgjengelig i sine digitale ressurser.

Kap. 4 Resultater, vurdering av effektmål og resultatvurdering

Vi har produsert, ferdigstilt og distribuert appen SmartHørsel. Prosjektmålet om å produsere en universelt utformet applikasjon til smarttelefon (en app) med veiledning og konkret instruksjon om bruk og stell av høreapparat er dermed nådd.

Prosjektets effektmål om at eldre med nedsatt hørsel skal få hjelp av pårørende og helsearbeidere med bruk og stell av høreapparater for å hindre sosial isolasjon er vanskeligere å måle. Vi kan lese at appen er lastet ned ca. 2000 ganger siden publisering medio desember. Vi har fått gode tilbakemeldinger fra miljøer som ansees som betydningsfulle i hørselsomsorgen. Eksempelvis ga Sykehuset Østfold uoppfordret følgende tilbakemelding den 28. desember 2022:

På vegne av oss på Høresentralen på Sykehuset Østfold, så vil vi gjerne rette en stor takk til utviklingen av appen SmartHørsel. Denne er blitt ett godt verktøy for oss og pasientene, for å formidle viktige tips og råd vedr. vedlikehold av høreapparater. Håper denne appen fortsatt vil utvikles og vokse, det er denne typen hjelpemidler vi trenger inn i fremtiden.

HLF uttaler at de ... *gjerne tar den inn som informasjon /nyttig verktøy på likepersonskursene.*

LDS, Hørselssentralen, kom med, foruten nyttige innspill til betaversjonen, følgende tilbakemelding:

Vil først og fremst si at jeg syntes appen er helt super. Veldig mange gode og oversiktlige løsninger! Jeg gleder meg veldig til å kunne dele den med pasienter og pårørende. Har stor tro på at den kan lette audiografarbeidet (kjempeglad betatester).

I tillegg til verdifulle innspill til betaversjonen, fikk vi følgende tilbakemelding fra to brukerrepresentanter:

Jeg synes appen så langt er lett å bruke og forståelig. Gleder meg til å bruke den overfor personer med andre apparat enn meg.

Jeg synes, for meg som er nybegynner som høreapparatbruker, at denne appen var helt super. Den må jo også være super for både pårørende og helsepersonell. Et stort pluss var også at du kunne gå inn på de forskjellige typer av apparater og igjen kunne ta kontakt med leverandør. Ser kun positive sider her.

Kap. 5 Oppsummering/konklusjon/videre planer

Oppsummert har vi nådd både prosjektmål og effektmål innen oppsatte rammer. Vi tror at eldre med nedsatt hørsel vil kunne bedre sin hørselssituasjon og videre livssituasjon grunnet appen som gir pårørende, helsepersonell og andre lett tilgjengelig kunnskap om bruk og stell av høreapparater.

Videre oppfatter vi at vår eierorganisasjon HLF har utbytte av SmartHørsel både hva gjelder direkte nytte for sin målgruppe og for HLFs likepersoner og tillitsvalgte i deres møte med målgruppen. Appen bidrar dessuten til å dekke et behov som ligger innen HLFs kjerneområder, nemlig en styrket hørselsomsorg til landets rundt 1 millioner personer med hørselsutfordringer. Vi har forberedt appen på en eventuell stor pågang ved å flytte over og laste inn alle filmfilene fra en høyhastighetsserver hos selskapet Cloudflare.

For videreføring av SmartHørsel er det aktuelt med forbedringer. Eksempelvis har vi forslag om å om å legge inn flere informasjonsfilmer. Aktuelle emner er tilvenning av høreapparatbruk for nye brukere, nytteverdi av høreapparatbruk i forhold til tinnitusplage, tilkobling av høreapparat til mobiltelefon. Dette krever et ytterligere faglig og finansielt samarbeid med blant andre leverandører av høreapparater. Også de ulike fagorganisasjonene i hørselssektoren er relevante for slikt samarbeid,

avhengig av hvilken retning utviklingen skal skje. Vi har tatt initiativ til samarbeid med høreapparatleverandørenes bransjeorganisasjon Melanor, samarbeidet tas opp i mars 2023.

Videreføring vil i tillegg skje ved at vi i HLF Rehabilitering og HLF Utvikling informerer aktuelle grupper i ulike sammenhenger om SmartHørsel. Det være seg til studenter, fag -og yrkesgrupper eller til HLF tillitsvalgte. SmartHørsel sin tematikk vil være aktuell i mange år fremover.